

PRŮVODCE VAŠÍ GYNEKOLOGICKOU OPERACÍ

EDUKAČNÍ MATERIÁL PRO PACIENTY ◀.....

FAKULTNÍ NEMOCNICE®
OLOMOUC

■ ÚVOD

Milé pacientky, tento edukační materiál Vám poskytne informace o tom, co Vás čeká před operačním výkonem a po dobu hospitalizace.

Naším cílem je Vaše rychlé zhojení po operačním výkonu díky moderním přístupům zdravotní péče. Rychlé zotavení přispívá ke snížení operačního stresu. Velkou roli hraje především Vaše aktivní spolupráce.

■ CO VÁS ČEKÁ A JAK SE NA OPERACI PŘIPRAVIT

V první řadě je nutné si cestou Vašeho praktického lékaře zajistit předoperační vyšetření. Vyšetření zahrnuje: odběry krve, EKG, rentgen srdce a plic, vyšetření praktickým lékařem nebo internistou a popřípadě další specializované vyšetření, pokud Vám bylo doporučeno. Následuje anesteziologické vyšetření, které se provádí ve Fakultní nemocnici v budově A v anesteziologické ambulanci. Budete potřebovat s sebou výsledek předoperačního vyšetření a předvyplněný Informovaný souhlas s anestezií.

Pokud užíváte léky ovlivňující krevní srážlivost (např. Godasal, Anopyrin, Stacyl, Warfarin, Pradaxa, Eliquis) nebo perorální antidiabetika (léky používané k terapii diabetu 2. typu) je nutné tyto před operací vysadit. Typ léku a dobu, po kterou mají být z léčby vysazeny doporučí a stanoví Váš praktický lékař v rámci předoperačního vyšetření.

V případě, že se u Vás v předoperačním období vyskytne akutní onemocnění např. infekce dýchacích cest, chřipka, teplota, nevolnost je nutné tuto skutečnost nahlásit praktickému lékaři nebo lékaři při přijetí a konzultovat s ním nutnost odložení operace a dohodnutí nového termínu operačního výkonu.

V předoperačním období před nástupem do nemocnice buďte aktivní, chodte na procházky nebo lehce cvičte (minimálně 1 hodina svižné chůze, při které se lehce zadýcháte). Pro zajištění nekomplikovaného průběhu celkové anestezie a rychlou rekonvalescenci se vyhněte konzumaci alkoholu a zanechte kouření, případně jej výrazně omezte.

V případě zájmu o nadstandardní pokoj, je nutné ho předem rezervovat telefonicky nebo osobně na oddělení lůžkové gynekologie.

Cennosti a šperky nechte prosím doma.

Pokud v průběhu hospitalizace projevíte zájem o psychologickou podporu, lze ji zajistit prostřednictvím klinického psychologa. Součástí komplexní péče o pacienty je v případě zájmu k dispozici služba nemocničních kaplanů.

■ CO SI S SEBOU VZÍT DO NEMOCNICE

- občanský průkaz, průkaz pojištěnce zdravotní pojišťovny
- vyplněné informované souhlasy a předoperační vyšetření
- pravidelně užívané léky v originálním balení
- kompresivní punčochy
- břišní pás, pokud byl předoperačně doporučen a obdržela jste poukaz od praktického lékaře
- pyžamo, domácí oděv, přezůvky
- osobní hygienické potřeby
- doporučujeme dezinfekční mýdlo s obsahem chlorhexidinu (lze zakoupit ve Zdravotnických potřebách nebo drogérii), špunty do uší
- brýle, kontaktní čočky, naslouchátko a ostatní kompenzační pomůcky
- pomůcky k chůzi
- sacharidový isotonický nápoj Preop, který je určen k dietnímu postupu při přípravě na chirurgický výkon – pokud byl lékařem doporučen
- pro podporu peristaltiky zažívacího ústrojí doporučujeme žvýkačky a pití černé kávy s obsahem kofeinu

■ DEN PŘED OPERACÍ A V DEN OPERACE

- v den přijetí se ve stanovený čas dostavte do přízemí budovy C – kartotéka Porodnicko-gynekologické kliniky (připravte si průkaz zdravotní pojišťovny, občanský průkaz a kontakt na nejbližšího příbuzného). Administrativní pracovnice s Vámi sepíše potřebné náležitosti, případně vystaví „Potvrzení o dočasné pracovní neschopnosti“.
- personál ambulance Vás následně doprovodí na oddělení
- je-li Vaším příjmovým dnem neděle či den svátku, dostavte se k hospitalizaci v čase mezi 12:30 – 13:00 hod. přímo na gynekologickou ambulanci, není-li domluveno jinak

■ CO VÁS ČEKÁ S NÁSTUPEM DO NEMOCNICE

Strava před operací

Jíst můžete běžné jídlo. Vhodné je pít neperlivou vodu, čiré tekutiny nebo čaj, nevhodné jsou sycené nápoje, alkohol. 6 hodin před operací již nesmíte jíst a kouřit. Pitný režim je potřeba zkontrolovat se sestrou a věže se na pořadí v operačním programu, pitný režim (čiré tekutiny), je nutné ukončit 2 hodiny před operací.

Speciální příprava: pokud Vás lékař informoval o zařazení do vysokého rizika chirurgického výkonu, s možností výkonu na tlustém střevě, bude Vám vydán lékařský předpis – recept na perorální roztok, který po vypití pomáhá střeva vyprázdnit. Nejčastěji se jedná o preparáty typu Picoprep, Moviprep či Fortrans. Od počátku vyprazdňování již nesmíte jíst.

Příprava operačního pole

Den před operací, popřípadě v den operace probíhá příprava operačního pole. Odstraní se ochlupení pomocí speciálního strojku a provede se dezinfekce pupku. V této fázi můžete využít dezinfekční mýdlo ke koupeli s obsahem chlorhexidinu.

Další opatření

Večer před operací Vám bude aplikovaná injekce nízkomolekulárního heparinu, která slouží ke snížení rizika vzniku krevní sraženiny.

■ DEN OPERACE

- V den operace: 6 hodin před výkonem již nesmíte jíst a kouřit.
- Pít můžete do 6:00 hodin, pokud jste první v operačním programu. Jste-li první v operačním programu, po domluvě se sestrou a dle ordinace lékaře můžete vypít isotonický nápoj Preop před 6. hodinou ránní. Pokud první v operačním programu nejste, je nutné si příjem tekutin včetně nápoje Preop zkontrolovat se sestrou, příjem čirých tekutin se musí ukončit 2 hodiny před operací.
- Je třeba, abyste v den operace byla připravená k výkonu, tzn. osprchovaná, vymočená, odlícená, měla nenalakované nehty. Odložte si šperky, zubní náhradu, hodinky, kontaktní čočky, naslouchadlo, atd.

- Po osprchování si na lůžku navléknete elastické kompresní punčochy k prevenci tromboembolické nemoci.
- Pokud jsou Vám naordinovány léky pro zklidnění před operací (premedikace), je nutné po jejich požití dodržovat klid na lůžku.
- V případě, že je Vám naordinována před výkonem preventivní dávka antibiotik, bude vám na horní končetině zaveden periferní žilní katétr, který bude sloužit k aplikaci léčiv do krevního oběhu během výkonu i v pooperačním období.
- Bezprostředně před operací Vás doprovodíme na operační sál, kde budete předána anesteziologickému týmu. Pokud to Váš zdravotní stav dovolí, lze dojít na operační sál pěšky v doprovodu sestry.

■ POOPERAČNÍ OBDOBÍ – JEDNOTKA INTERMEDIÁLNÍ PÉČE

Po operaci budete hospitalizována na jednotce intermediární péče, kde bude zdravotnický personál monitorovat Váš celkový zdravotní stav:

- vědomí,
- krevní tlak, tepová frekvence, okysličení krve kyslíkem,
- zvládnání bolesti,
- případné krvácení z rodidel či odpad z drénu.

Při příznivém průběhu pooperační péče je možná časná mobilizace již v den operace na jednotce intermediární péče s následným překladem na standardní oddělení gynekologie.

Po laparoskopické operaci se může objevit tlak v podžebří, což je způsobeno naplněním dutiny břišní plynem použitým v průběhu operačního výkonu, který se postupně vstřebává. Nepříjemné potíže postupně vymizí.

Obnova příjmu stravy a tekutin u velkých gynekologických výkonů

- Tekutiny dostanete nejdříve za 2 hodiny po operaci.
- V den operace bude Vaše dieta čajová, v případě příznivého stavu můžete dostat lehkou stravu jako například přesnídávkou, bílý jogurt, piškoty.
- 1.–3. pooperační den následuje dieta šetrící, popř. dle Vašeho onemocnění.

Močový katétr a drén, bude-li zaveden, budete mít po dobu nezbytně nutnou, odstranění probíhá do 24 hodin po operačním výkonu.

První vstávání z lůžka se uskuteční vždy za doprovodu všeobecné sestry nebo porodní asistentky. V případě příznivého zdravotního stavu začínáme rehabilitovat již v den operace.

■ POOPERAČNÍ PRŮBĚH – STANDARDNÍ ODDĚLENÍ

- buďte aktivní – zkuste trávit co nejvíce času mimo lůžko – pohybová aktivita přispívá k lepší funkci střev a má pozitivní vliv na hojení ran.
- první den po operaci Vás navštíví fyzioterapeutka a ukáže Vám různé cviky na lůžku, dechové cvičení a správné vstávání z lůžka
- procházejte se po chodbě oddělení
- pečujte o ránu – jizvu pouze sprchujte, nebojte se na ni sáhnout, jizvu umyjte mýdlem, šetrně odstraňte zbytky krve a opláchněte tekoucí vlažnou vodou
- častá výměna hygienických vložek jako prevence proti vzniku infekce
- pro obnovení střevní činnosti je vhodné žvýkat žvýkačku po dobu asi 15–30 minut a konzumace černé kávy

■ ZVLÁDÁNÍ BOLESTI V POOPERAČNÍM OBDOBÍ

Pro vaše uzdravení je důležité, abyste byla bez bolesti a mohla tak:

- lépe dýchat
- snadněji se pohybovat a vstávat

- rychleji se zotavovat
- dobře spát a odpočívat

Bolest zvyšuje stresovou zátěž, zhoršuje hojení a celkový pooperační průběh, proto je důležité tlumení bolesti. Při výskytu bolesti informujte všeobecnou sestru nebo porodní asistentku. Léky proti bolesti se podávají ve formě tablet, injekcí, infuzí do žíly nebo do epidurálního katétru.

■ DÉLKA HOSPITALIZACE DLE TYPU OPERACE

obvyklá délka hospitalizace po gynekologických operacích je 2–5 dnů

- po operaci z otevřeného přístupu řezem jsou pacientky propuštěny 3.–5. den
- po laparoskopické a robotické operaci 1.–3. den podle rozsahu a typu výkonu

O propuštění do domácí péče vždy rozhoduje lékař.

■ PROPUŠTĚNÍ Z NEMOCNICE

Z nemocnice můžete být propuštěna, pokud:

- se cítíte dobře, nemáte teploty a jste bez známek zánětu
- jste samostatná a zvládnete se doma o sebe postarat, popřípadě o Vás někdo může pečovat
- zvládáte bolest a doma Vám postačí užívání tablet
- tolerujete stravu a dokážete dodržovat pitný režim
- v případě, že máte vyvedenou stomii, zvládáte o ni pečovat Vy, nebo Vaši blízcí

■ V DOMÁCÍM PROSTŘEDÍ PO PROPUŠTĚNÍ

- dodržujte hygienický režim, jizvu pravidelně omývejte čistou vodou a kontrolujte ji, zda nevykazuje známky zánětu
- pouze se sprchujte, koupání není vhodné po dobu 6 týdnů
- dále po dobu 6 týdnů je nutné dodržovat sexuální abstinenci, nenavštěvovat bazény, sauny a podobné zařízení
- dodržujte pohybovou aktivitu ve smyslu krátkých procházek, postupně zvyšujte délku
- pokud u Vás byly použité vstřebatelné stehy, není nutné je vytahovat, v případě stehů nevstřebatelných je

nutné jejich odstranění za 10–14 dnů po operaci, cestou Vašeho praktického lékaře, registrujícího gynekologa nebo cestou naší ambulance

- pokud byl během výkonu odebrán biologický materiál k histologickému vyšetření, je třeba si výsledek osobně vyzvednout na ambulanci Porodnicko-gynekologické kliniky, pokyn a telefonní číslo, zda je již výsledek k dispozici najdete v propouštěcí zprávě

■ PŘÍZNAKY MOŽNÝCH KOMPLIKACÍ:

Komplikace mohou vzniknout až v domácím prostředí, proto uvádíme nejčastější příznaky, abyste je uměli rozpoznat a vyhledali lékařské ošetření prostřednictvím naší ambulance, která je vám k dispozici 24 hodin denně.

- začervenání a bolestivost rány, popřípadě může z rány vytékat sekret
- teplota nad 38 °C, zimnice, třesavka
- nadměrná bolest, která nereaguje na podání léků
- zápachající výtok
- vaginální krvácení
- zvracení, které Vás limituje v příjmu potravy

AUTOR

Machulová Nikola, DiS

GARANT

Mgr. Hana Dubová
MUDr. Radim Marek, Ph.D.

KONTAKT

Fakultní nemocnice Olomouc

Zdravotníků 248/7, 779 00 Olomouc

tel.: +420 588 441 111

e-mail: info@fnol.cz, www.fnol.cz